

ACTIVITATS DE LLENGUA CATALANA 5è

ANÀLISI D'UN POEMA:

El poema està format per versos i estrofes.

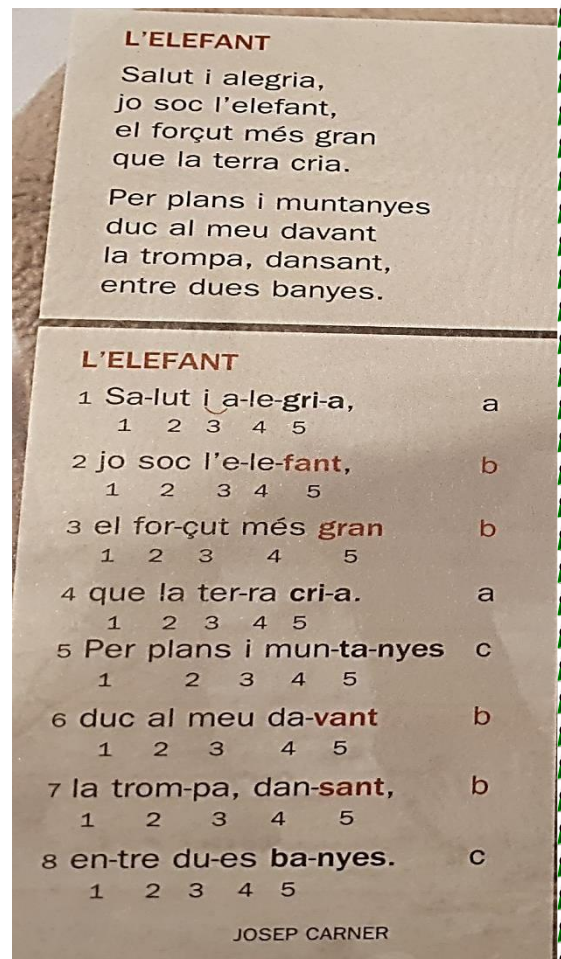
- **Vers:** és cadascuna de les línies d'un poema
- **Estrofa:** és un agrupament de versos dins d'un poema.

Un poema pot estar format per una estrofa o varies. Cada estrofa a la vegada pot estar formada per 2 o més versos.

- **Recompte sil·làbic:** Per comptar les síl·labes d'un poema es compta fins l'última síl·laba tònica. Així, si un vers acaba en una paraula **aguda** comptarem fins al final, si acaba en paraula **plana** deixarem de comptar una síl·laba, i si acaba en paraula **esdrúixola** deixarem de comptar dues síl·labes.

Dues vocals de dues síl·labes diferents en contacte es pronuncien com una sola síl·laba: "i una dama...", "la dama és" → "la damés")

- **Rima:**
 - **Rima consonant:** A partir de l'última vocal tònica coincideixen tots els sons de determinats versos.

En ma terra del Vallès a
tres turons fan una serra, b'
quatre pins, un bosc espès, a
cinc quarteres, massa terra. b'
Com el Vallès no hi ha res. a

→ **Rima assonant:** A partir de l'última vocal tònica, només coincideixen els sons vocàlics.

Si s'allunya i no et mira, a'
si t'és advers l'instan**t**, b
de plorar què en traur**ies**? a'
Si et sent, neci, riur**à**. b

1. Analitza l'estructura del poema:

- Compta els versos de cada estrofa.
- Compta les síl·labes i digues si els versos són pentasíl·labs, heptasíl·labs...
- Indica quins versos rimen i si la rima és assonant o consonant.,

Vinyes verdes vora el mar,
ara que el vent no remuga,
us feu més verdes i encar
teniu la fulla poruga,
vinyes verdes vora el mar.

Vinyes verdes del coster,
sou més fines que la userda.
Verd vora el blau mariner,
vinyes amb la fruita verda,
vinyes verdes del coster.

Vinyes verdes, dolç repòs,
vora la vela que passa;
cap al mar vincleu el cos
sense decantar-vos massa,
vinyes verdes, dolç repòs.

1. **COMPRESIÓ LECTORA:** Tot Tallers 28
2. **COMPRESIÓ ORAL:** Tot Tallers 27
3. **GRAMÀTICA:** ADVERBIS, PREPOSICIONS I CONJUNCIONS

✚ **CANÇÓ PREPOSICIONS:** <https://www.youtube.com/watch?v=P-faxs7D7NM>

✚ **CANÇÓ CONJUNCIONS:**
<https://www.youtube.com/watch?v=aYaQPNIcibY>

✚ **VÍDEO ADVERBIS:**
<https://www.youtube.com/watch?v=2ROPiVwFUIM>

Les preposicions són paraules que introdueixen complements.

- Són preposicions: *a, amb, de, en, per, cap, contra, durant, entre, fins, segons, sense, sota, malgrat, davant...*
- Hi ha algunes preposicions que són compostes: *per a, fins a, cap a, sobre de, sota de, des de, fins a...*
- Les preposicions *a, de* i *per* es contrauen amb l'article masculí *el*, excepte quan va seguit d'una paraula que comença en vocal: *al pati, del parc, pel camí, a l'aigua, per l'interior.*

12 Identifiquen les preposicions de les oracions següents:

- Ha plogut durant el partit.
 - La Rosa s'ha quedat sense el trofeu de campiona.
 - He deixat el berenar sobre la taula del menjador.
 - Aniré de viatge al Brasil amb els meus pares.
 - Vés cap a casa, que és tard!
- Quines contraccions hi heu trobat? Escriviu-les i separeu-ne els elements.

13 Penseu la preposició que va bé per unir aquestes parelles de paraules i escriviu una frase amb cada una:

a) truita • patates	d) faldilla • quadres	g) telèfon • fils
b) pa • tomàquet	e) treballar • valent	h) nedar • corrent
c) vacances • estiu	f) pensar • tu	i) passar • pont

Els **adverbis** són paraules que acostumen a acompanyar el verb i ens donen informació sobre l'acció: *Havia treballat molt.*

També poden acompanyar i modificar el significat d'adjectius i d'altres adverbis: *Encara no estarà tancat. És molt bonic.*

Segons el tipus d'informació que aporten, classifiquem els adverbis en: temps, lloc, quantitat, manera, afirmació i negació.

Indiqueu quin tipus d'informació aporten els adverbis destacats en aquestes frases i digueu a quina paraula acompanyen:

a) Van entrar silenciosament al teatre.	c) Seu aquí i no et moguis!
b) Aviat sabrem els resultats dels exàmens.	d) Va esperar massa i finalment va marxar.

temps	lloc	manera	quantitat	afirmació	negació
ahir					

Completeu la taula anterior amb els adverbis següents:

- així • pitjor • enguany • després • aleshores • mai • sols
endavant • allà • tampoc • sí • gairebé • pertot

Les conjuncions uneixen oracions.

Són conjuncions: *i, o, ni, que, però, perquè, quan, sinó, doncs, ja que, si, encara que, per tant...*

Algunes conjuncions també poden unir noms (*nens o nenes*), adjectius (*forta i valenta*) i adverbis, (*ràpidament però fàcilment*).

15 Trieu la conjunció més adequada per unir aquestes oracions:

- a) La Griselda vol ballar. / El seu pare vol que canti (*o, però, perquè*).
- b) No puc estudiar. / M'he deixat el llibre al parc (*quan, perquè, i*).
- c) Vaig descobrir la meva vocació. / Vaig veure els seus quadres (*doncs, però, quan*).
- d) Plou. / Agafa el paraigua (*i, sinó, per tant*).

Analitzeu les oracions com a l'exemple:

• Paraula per paraula:

	nom	determinant	adjectiu	verb	pronom	adverbi	preposició	conjunció		
En	Marc	té	classe	de	xinès	mentre	el	pare	treballa.	
det. article	nom	verb tenir	nom	preposició	nom	conjunció	det. article	nom	verb	
masc. sing.	masc. sing.	present	fem. sing.		masc. sing.		masc. sing.	masc. sing.	treballar	
									present	

• Organització de les paraules:

En	Marc	té	classe	de	xinès	mentre	el	pare	treballa.
_____		<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
SN (Subjecte)		V	CD			conjunció	SN (Subjecte)		V
			SV (Predicat)				SV (Predicat)		

- a) La Clara posa música i els veïns del pis de dalt es queixen.
- b) L'Alba va al cinema quan el pare li dona permís.